

การสำรวจศักยภาพของคนท้องถิ่นไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี ในการจัดการ
ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมศรีวิชัย

Surveying in potentiality of Chaiya people, Surat Thani province in

Providing Srivichai cultural tourism

พรทิพย์ ทวีพงษ์

คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องการสำรวจศักยภาพของคนท้องถิ่นไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี ในการจัดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมศรีวิชัย มีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจศักยภาพของคนไชยา ในการจัดการการท่องเที่ยวโดยวัดจากระดับความรู้ความเข้าใจ ความสามารถของคนไชยา เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของความรู้ ความเข้าใจและความสามารถของคนไชยา ในการจัดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ประชากร ได้แก่ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในอำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี กลุ่มตัวอย่างที่ใช้เท่ากับ 381 ราย และสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างผู้ที่เกี่ยวข้องและเจ้าหน้าที่ของแต่ละแห่งที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม จำนวน 5 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน t - test F - test และทดสอบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีของเชฟเฟ (Scheffe')

ผลการศึกษาข้อมูลทั่วไปผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีสถานภาพสมรส อายุระหว่าง 21 - 40 ปี ระดับการศึกษา ต่ำกว่าปริญญาตรี ประกอบอาชีพหลักเป็นเกษตรกร และมีอาชีพเสริม ผู้นำอาศัยอยู่ในอำเภอไชยาเป็นระยะเวลามากกว่า 21 ปี และมีสถานภาพทางสังคมเป็นประชาชนทั่วไป

ผลการศึกษาระดับศักยภาพท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ด้านความรู้ ความเข้าใจ และความสามารถของผู้ตอบแบบสอบถามในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมวัฒนธรรมศรีวิชัย จังหวัดสุราษฎร์ธานี พบว่า ศักยภาพด้านความรู้ ความสามารถด้านการต้อนรับ ความสามารถด้านการจัดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน

ผลการเปรียบเทียบความแตกต่าง ของความรู้ ความเข้าใจ และ ความสามารถของผู้ตอบแบบสอบถามในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า ศักยภาพการจัดการการท่องเที่ยวทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ผลการสัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมศรีวิชัย ใน 3 ประเด็น พบว่า คนท้องถิ่นเดิมมีน้อยลง คนต่างถิ่นเข้ามาอยู่แทน ทำให้ความรู้ความเข้าใจในท้องถิ่นมีน้อยลง ความสามารถในการต้อนรับ และการมีอัธยาศัยไมตรีของชาวบ้าน ที่อยู่ในระดับดี เนื่องจากเป็นนิสัยดั้งเดิมของคนไชยาที่เป็นคนอารีอารอบ มีน้ำใจ

ABSTRACT

The purpose of this research was to explore the ability of Chaiya, local people in providing the culture tour. Regarding to the Srivichai cultural tourism, the personal factors which were the understanding, ability and knowledge were compared to find the differentiation. The 381 population was selected from the local people who lived in Chaiya district, Surat Thani province. Additional, out of 5 from that population who work as the tourism staffs and officers were interviewed by structured planning. Then, the data was analyzed by statistics methods which were frequency, mean, percentage, standard deviation, t-test, F-test analysis, and scheffe'.

The findings found that most respondents were married males between the ages of 21-40 years old whose educations were lower than bachelor's degree. Their main carriers were agriculturists and they also had some part time jobs. Furthermore, those males had been lived in Chaiya district, Surat Thani province more than 21 years.

For the aspects of providing culture tourism, the relative factors revealed that the ability of applying knowledge, understanding and capacity in providing culture tourism were at the average level. Also, the differences of those abilities regarding to personal factors indicated that all potentials in organizing culture tourism were different at the critical significance level of 0.05.

Additionally, there were 3 results from the interview method showing that the original locally people decreased while the nonlocal increased in settling down in Chaiya area. The different people resulted in the insufficient services because the original localities knew how to use their kindness making better services than the nonlocalities.

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมหลักที่ทำรายได้ให้กับประเทศ ตลอดจนมีส่วนช่วยพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศไทย สำหรับประเทศไทยในยามที่ประเทศประสบภาวะวิกฤติเศรษฐกิจตกต่ำ การท่องเที่ยวได้กลายเป็นความหวังในการฟื้นฟูเศรษฐกิจ เห็นได้จากนโยบายรัฐบาลที่ส่งเสริมการท่องเที่ยวอย่างต่อเนื่อง เช่น กิจกรรม Visit Thailand, Amazing Thailand, และ Unseen Thailand อันทำให้เกิดรายได้การท่องเที่ยวสูงขึ้นเป็นจำนวนหลายแสนล้านบาท การท่องเที่ยวเป็นการใช้ทรัพยากรแบบใช้แล้วไม่หมดไป (non consumption use) ทำให้การท่องเที่ยวเป็นทางออกในการแก้ไขปัญหาทางเศรษฐกิจ

ในการส่งเสริมการท่องเที่ยว ในปี 2550 ภายใต้ยุทธศาสตร์เพื่อการแข่งขันในเวทีโลก ด้วยการมุ่งนำเสนอศักยภาพของ ประเทศไทย ย้ำภาพลักษณ์ที่เป็นจุดแข็ง ภายใต้แคมเปญโฆษณาประชาสัมพันธ์ “Amazing Thailand” ให้ เป็นที่ประทับใจและจดจำ ในด้านแหล่งท่องเที่ยวชั้นนำ สามารถรองรับนักท่องเที่ยวคุณภาพจากทั่วโลก ที่มีการจับจ่ายสูง รวมทั้งเน้นกลุ่มนักท่องเที่ยวที่ดี เดินทางท่องเที่ยวอย่างรักษาแหล่งท่องเที่ยว ไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม ขณะเดียวกันส่งเสริม ไทยเที่ยวไทย อย่างมีจิตสำนึก อนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยว ไม่ทำลายสิ่งแวดล้อมและภูมิปัญญาในความเป็นชาติไทย จากสถิตินักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวในประเทศไทย ปี 2549 จำนวน 13,828,790 คน มีจำนวนนักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น ซึ่งจำนวนนักท่องเที่ยวปี 2548 จำนวน 10,317,713 คน และในจังหวัดสุราษฎร์ธานี มีนักท่องเที่ยวปี 2548 จำนวนนักท่องเที่ยวรวม 1,000,776 คน โดยเป็นนักท่องเที่ยวชาวไทย จำนวน 149,947 คน นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ จำนวน 850,827 คน ในปี 2549 มีนักท่องเที่ยว 1,021,444 คน โดยนักท่องเที่ยวชาวไทยจำนวน 150,483 คน นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ จำนวน 890,961 คน ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติมากกว่าชาวไทย (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย : 2550)

เป็นที่ยอมรับกันว่าการท่องเที่ยวสามารถสร้างรายได้ และนำเงินตราต่าง ๆ ในท้องถิ่นความสำเร็จในด้านการท่องเที่ยว ได้นำมาซึ่งความสำเร็จในด้านการกระตุ้นการลงทุนในกิจกรรมต่าง ๆ รวมทั้ง อุตสาหกรรม ด้วยการท่องเที่ยวจึงเป็นเรื่องที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศส่วนรวมเป็นอย่างยิ่ง อย่างไรก็ตามปัญหาสืบเนื่องจากการท่องเที่ยวมีหลายประการ เช่น การทำลายสภาพแวดล้อมทรัพยากร ตลอดจนวัฒนธรรมอันดีงามที่เป็นทรัพยากรการท่องเที่ยว เป็นต้น

อำเภอไชยาเป็นอำเภอหนึ่งในจังหวัดสุราษฎร์ธานี แบ่งเขตการปกครองเป็น 9 ตำบล 52 หมู่บ้าน 2 เทศบาลตำบล ได้แก่ 1. ตำบลเลม็ด 2. ตำบลเวียง 3. ตำบลทุ่ง 4. ตำบลตะกรบ 5. ตำบลโมถ่าย 6. ตำบลปากหมาก 7. ตำบลป่าเว 8. ตำบลตลาด และ 9. ตำบลพุมเรียง มีจำนวนประชากรทั้งสิ้น 46,981 คน อำเภอไชยาเป็นอำเภอที่มีความยากจนเป็นอันดับสองของจังหวัดสุราษฎร์ธานี รองจากอำเภอท่าชนะ (สถิติอำเภอไชยา , ที่ว่าการอำเภอไชยา : 2547) ขณะที่พื้นที่อำเภอไชยามีความสามารถที่จะพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวได้ด้วยมีศักยภาพการท่องเที่ยวสูง ทั้งด้านประวัติศาสตร์ โบราณสถาน โบราณวัตถุ ตลอดจนวิถีชีวิตอันแสดงถึงขนบธรรมเนียมประเพณีที่ดีของชาวไชยาทั้งยังมีอาชีพที่สนับสนุนรายได้หลายทาง เช่น การทำผ้าไหมพุมเรียง ไข่เค็ม ไชยา ขนมขบเคี้ยว และการประมงชายฝั่ง ซึ่งอาชีพเหล่านี้มีส่วนสนับสนุนเศรษฐกิจในการท่องเที่ยวได้ดีทั้งยังเคยเป็นเมืองสำคัญทางประวัติศาสตร์ เป็นเมืองเก่าแก่มากแห่งหนึ่งในภูมิภาค จากหลักฐานและร่องรอยทางประวัติศาสตร์ เชื่อกันว่าเคยเป็นที่ตั้งของอาณาจักรศรีวิชัยในสมัยโบราณ ดังปรากฏสถานที่ท่องเที่ยวสำคัญหลายแห่ง เช่น พระบรมธาตุไชยา ตั้งอยู่ที่วัด พระบรมธาตุไชยารวิหาร เป็นเจดีย์บรรจุพระบรมสารีริกธาตุแบบศรีวิชัย มีอยู่ประมาณ 1,200 ปี วัดเวียง วัดแก้ว วัดหลง และมีศิลปวัฒนธรรมอันดีในเรื่องการกินอยู่ ศิลปะมวยไชยา รวมทั้งความรุ่งเรืองทั้งทางศาสนา และความงดงามของธรรมชาติ

จากการศึกษาเบื้องต้นโดยการลงพื้นที่ ศึกษาข้อมูลการจัดการท่องเที่ยวอำเภอไชยาพบว่า โดยส่วนใหญ่จะมีผู้มาเยี่ยมชมเยือนในรูปแบบการทัศนศึกษาจรมากกว่าที่จะมาพำนัก ซึ่งอาจจะยังขาดการจัดการท่องเที่ยวที่ดี แม้อำเภอไชยาจะมีแหล่งท่องเที่ยว ประเพณีวัฒนธรรม อาหารการกิน ตลอดจนความงดงามของผ้าไหมที่ขึ้นชื่อก็ตาม แต่ยังคงขาดศักยภาพในการจัดการท่องเที่ยวซึ่งศักยภาพที่สำคัญ คือศักยภาพของคนในท้องถิ่นไชยา ที่ต้องมีความรู้ ความเข้าใจเรื่องราวในท้องถิ่นของตนอย่างดี โดยเฉพาะความรู้ด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมที่สำคัญและเป็นเอกลักษณ์ของอำเภอไชยา ต้องมีศักยภาพคือความสามารถในการถ่ายทอดให้นักท่องเที่ยวได้เข้าใจ ชาบซึ้ง และเพลิดเพลินกับการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของอำเภอไชยาได้ นอกจากนี้ยังต้องมีศักยภาพในการร่วมมือกันจัดการองค์ประกอบต่าง ๆ ด้านการท่องเที่ยว เป็นต้นว่า สถานที่ท่องเที่ยว ร้านอาหาร ร้านขายของที่ระลึก การคมนาคม และสาธารณูปโภค ให้อยู่ในสภาพที่พร้อมจะให้บริการนักท่องเที่ยว ดึงดูดใจและสร้างภาพประทับใจแก่ผู้มาเยี่ยมชม ผู้วิจัยจึงเห็นความสำคัญของการศึกษา ศักยภาพของคนท้องถิ่นไชยา เพื่อ ทราบถึงการมีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมตามสภาพความสำคัญของผู้ชมชน และสอดคล้องกับนโยบายการ

ท่องเที่ยวของจังหวัดในเบื้องต้นจึงสนใจที่จะศึกษาสำรวจศักยภาพคนไชยา โดยวัดจากระดับ ความรู้ความเข้าใจและความสามารถในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม เพื่อจะได้เป็น ความรู้พื้นฐานในการจัดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมไชยาต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อสำรวจศักยภาพของคนไชยา ในการจัดการการท่องเที่ยวโดยวัดจากระดับความรู้ ความเข้าใจ ความสามารถของคนไชยา ในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม
2. เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของความรู้ ความเข้าใจและความสามารถของคนไชยา ในการจัดการการท่องเที่ยว เชิงวัฒนธรรม จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทราบถึงศักยภาพของคนไชยา โดยชี้วัดจากระดับความรู้ความเข้าใจ ในการจัดการท่องเที่ยววัฒนธรรม ที่สามารถนำไปกำหนดรูปแบบหรือแนวทางการจัดการท่องเที่ยวได้อย่างเหมาะสม และสอดคล้องกับศักยภาพของคนในท้องถิ่น ได้วิธีการและกิจกรรมที่สามารถพัฒนา ศักยภาพของคนท้องถิ่นอำเภอไชยา
2. ทราบถึงปัจจัยหรือคุณลักษณะส่วนบุคคลที่มีผลต่อระดับความรู้ ความเข้าใจและ ความสามารถในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของอำเภอไชยา ซึ่งจะมีประโยชน์ต่อ ภาครัฐหรือหน่วยงานที่รับผิดชอบด้านการท่องเที่ยวที่จะนำไปกำหนดรูปแบบการส่งเสริมพัฒนา ศักยภาพคนไชยา เพื่อการจัดการการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมต่อไป

คำสำคัญ

ศักยภาพคน หมายถึง ความสามารถของคนในด้านต่าง เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ ให้ การทำงานสำเร็จลุล่วงอย่างมีประสิทธิภาพ ในที่นี้หมายถึง ประชาชนในอำเภอไชยา และ เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม เช่น สมาชิกสภาวัฒนธรรมอำเภอไชยา เจ้าหน้าที่พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ

คนอำเภอไชยาจังหวัดสุราษฎร์ธานี หมายถึง ประชากรทุกคนที่พำนักหรือมีถิ่นฐาน อยู่ในพื้นที่อำเภอไชยา ในทะเบียนราษฎร ในระหว่างเวลาที่ทำการวิจัย

วัฒนธรรม คือ ความเจริญงอกงามของแนวทางการดำเนินชีวิตตามแบบแผน ของ ความประพฤติของมนุษย์ ที่กำหนดขึ้นสืบทอดตาม ความรู้ ความเชื่อ ยึดถือเป็นค่านิยม นำมา ปฏิบัติเป็นขนบธรรมเนียมประเพณีทำให้สังคมมีความเป็นระเบียบเรียบร้อย สมาชิกในสังคมรัก

ใคร่สามัคคีกันและมีศีลธรรมอันดี วัฒนธรรมเป็นเครื่องมือแสดงลักษณะเฉพาะ ที่เรียกว่า เอกลักษณ์ ของสังคม

วัฒนธรรมศรีวิชัย หมายถึง โบราณสถาน และโบราณวัตถุ ที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมศรีวิชัย เช่น วัดพระบรมธาตุไชยารวิหาร พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติไชยา วัดเวียง วัดแก้ว วัดหลง และความสำคัญทางประวัติศาสตร์ของ หมู่บ้านพุมเรียง แหลมโพธิ์

การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม หมายถึง การเดินทางไปยังแหล่งท่องเที่ยวที่มี วัฒนธรรม โบราณสถาน และโบราณวัตถุ งานประเพณี วิถีชีวิต และศิลปวัฒนธรรมต่าง ๆ โดยเคารพ วัฒนธรรมกันและกันก่อให้เกิดการเรียนรู้ เข้าใจ และมิตรภาพ

ความรู้ด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม หมายถึง ความรู้เรื่องการท่องเที่ยว ความรู้เรื่องแหล่งท่องเที่ยวในอำเภอไชยา ความรู้ในประวัติความเป็นมาของวัฒนธรรมศรีวิชัย ความรู้ในเรื่องการจัดการท่องเที่ยว ความรู้จกองค์ประกอบของการท่องเที่ยว

ความเข้าใจในการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม หมายถึง ความเข้าใจกระบวนการท่องเที่ยว ความเข้าใจถึงความสำคัญของการท่องเที่ยวและสถานที่ท่องเที่ยวในอำเภอไชยา ความเข้าใจเรื่องวัฒนธรรมศรีวิชัยที่ปรากฏในอำเภอไชยา ความเข้าใจวิธีการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่เดินทางมาอำเภอไชยา ความเข้าใจในความต้องการของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่เดินทางมาอำเภอไชยา

ความสามารถด้านการจัดการท่องเที่ยว หมายถึง ความสามารถด้านการต้อนรับ ความสามารถด้านการจัดการท่องเที่ยว

วิธีการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในอำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี กลุ่มตัวอย่าง คือ ประชากรที่อาศัยอยู่ในอำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี กำหนดจำนวนตัวอย่าง โดยใช้ตาราง เครซี และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1960 : 608) ได้จำนวนตัวอย่างจำนวน 381 คน และการสัมภาษณ์ ผู้เกี่ยวข้อง ผู้มีส่วนได้เสียในท้องถิ่น เช่นประธานสภาวัฒนธรรมไชยา เจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ ผู้นำท้องถิ่น และ มัคคุเทศก์น้อยในสถานที่ท่องเที่ยว จำนวน 5 คน

ผลการวิจัยและอภิปราย

ผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาข้อมูลทั่วไป พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีสถานภาพสมรส อายุระหว่าง 21 - 40 ปี ระดับการศึกษา ต่ำกว่าปริญญาตรี ประกอบอาชีพหลักเป็นเกษตรกร และมีอาชีพเสริม ฟาร์มกบอาศัยอยู่ในอำเภอไชยาเป็นระยะเวลามากกว่า 21 ปี และมีสถานภาพทางสังคมเป็นประชาชนทั่วไป

2. ผลการศึกษาระดับศักยภาพท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ด้านความรู้ ความเข้าใจ และความสามารถในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมวัฒนธรรมศรีวิชัย จังหวัดสุราษฎร์ธานี พบว่า ระดับศักยภาพด้านการท่องเที่ยวของผู้ตอบแบบสอบถาม ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ความรู้ ความเข้าใจ ความสามารถ ความสามารถด้านการจัดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน

3. ผลการเปรียบเทียบความแตกต่าง ของความรู้ ความเข้าใจ และ ความสามารถในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่าศักยภาพการจัดการท่องเที่ยวทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 กล่าวคือ ปัจจัยส่วนบุคคลคือ สถานภาพสมรส อายุ ระดับการศึกษา อาชีพหลัก และ สถานภาพทางสังคม แตกต่างกันทำให้ศักยภาพด้านความรู้ในการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม แตกต่างกันและยังมีผลให้ศักยภาพด้านความสามารถและการต้อนรับแตกต่างกัน ปัจจัยส่วนบุคคลคือ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา อาชีพหลัก และ สถานภาพทางสังคม แตกต่างกันทำให้ศักยภาพด้านความเข้าใจในการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม และด้านความสามารถด้านการจัดการท่องเที่ยวแตกต่างกัน

อภิปรายผล

ผลการศึกษาศักยภาพท่องเที่ยว ด้านการจัดการการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมวัฒนธรรมศรีวิชัย จังหวัดสุราษฎร์ธานี ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นิคมวงศ์นันตา (2548) ศึกษาเรื่อง ศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวในชุมชนบ้านแม่สาใหม่ ตำบลโป่งแยง อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่ ที่พบว่า การประเมินศักยภาพในการจัดการของแหล่งท่องเที่ยว มีศักยภาพ ในการจัดการของแหล่งท่องเที่ยวปานกลาง และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ความรู้ ความเข้าใจ ความสามารถ ความสามารถด้านการจัดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน

ความเข้าใจในการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม อยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ความเข้าใจในการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน ยกเว้น ความเข้าใจถึงความสำคัญของการท่องเที่ยวและสถานที่ท่องเที่ยวในอำเภอไชยา อยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุวีณา นิยมคำ (2547) ศึกษาเรื่อง ศักยภาพของชุมชนในการพัฒนาเวียงล่อให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม ที่พบว่า ชุมชนมีศักยภาพในมิติทางกายภาพและในมิติทางวัฒนธรรมอยู่ในระดับสูง

ความสามารถด้านการจัดการท่องเที่ยว อยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณา รายด้านพบว่า ความสามารถด้านการจัดการท่องเที่ยว อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน ยกเว้น ความสามารถปฏิบัติตนเป็นเจ้าบ้านที่ดีในการต้อนรับนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ อยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สถาพร ทองแดง (2547) ศึกษาเรื่อง ศักยภาพของชุมชนในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์โดยภูถ้ำงา ตำบลผาช้างน้อย อำเภอปง จังหวัดพะเยา ที่พบว่า ชุมชนมีศักยภาพด้านความพร้อมของพื้นที่ในการพัฒนาการท่องเที่ยวค่อนข้างมาก ความพร้อมของคนในชุมชนค่อนข้างมาก

ผลการเปรียบเทียบความแตกต่าง ของความรู้ ความเข้าใจ และ ความสามารถของ ผู้ตอบแบบสอบถามในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า ศักยภาพด้านความรู้ในการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม แตกต่างกับปัจจัยส่วนบุคคลคือ สถานภาพสมรส อายุ ระดับการศึกษา อาชีพหลัก และ สถานภาพทางสังคม ศักยภาพด้านความเข้าใจในการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม แตกต่างกับปัจจัยส่วนบุคคลคือ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา อาชีพหลัก และ สถานภาพทางสังคม ศักยภาพด้านความสามารถด้านการต้อนรับ แตกต่างกับปัจจัยส่วนบุคคลคือ สถานภาพสมรส อายุ ระดับการศึกษา อาชีพหลัก และ สถานภาพทางสังคม ศักยภาพด้านความสามารถด้านการต้อนรับ แตกต่างกับปัจจัยส่วนบุคคลคือ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา อาชีพหลัก และ สถานภาพทางสังคม

สรุปและข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะแบ่งเป็น 2 ประเด็น ได้แก่ ข้อเสนอแนะจากผลการศึกษาเรื่องการสำรวจศักยภาพของคนท้องถิ่นไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี ในการจัดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมศรัทธา เพื่อเสนอเป็นแนวทางให้ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายที่มีหน้าที่ ความรับผิดชอบในการจัดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมนำไปใช้ประโยชน์ อีกประเด็นคือ การเสนอแนะเพื่อการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป สำหรับข้อเสนอแนะจากการศึกษา มีดังนี้

1. ศักยภาพในการจัดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมวัฒนธรรมศรัทธาที่ไชยา ในภาพรวมด้านความรู้ ความเข้าใจ และความสามารถในการจัดการท่องเที่ยว อยู่ในระดับปานกลาง จึงควรมีการจัดการความรู้ เรื่องจัดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมซึ่งถือเป็นต้นทุนทางสังคมของชาวอำเภอไชยาที่มีค่า ให้ได้มีความรู้ ความเข้าใจ ที่ถูกต้องลึกซึ้ง จนสามารถจัดการการท่องเที่ยวได้อย่างน่าประทับใจ และสามารถถ่ายทอดประเพณีวัฒนธรรมที่ดั้งเดิมของท้องถิ่นตนให้นักท่องเที่ยวเข้าใจได้อย่างถูกต้อง ชัดเจนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถดำเนินการในส่วนนี้ได้มีหลายหน่วยงาน เป็นต้นว่า สภาวัฒนธรรมอำเภอไชยา การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สาขาภาคใต้เขต 5 และมหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี ซึ่งอาจประสานงานร่วมมือกันก็ได้

2. ศักยภาพด้านความเข้าใจในการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ประเด็นความเข้าใจ ถึงความสำคัญของการท่องเที่ยวและสถานที่ท่องเที่ยวในอำเภอไชยาอยู่ในระดับมาก ควรมีแนวทางในการส่งเสริมศักยภาพของคนไชยาด้านนี้โดย การจัดอบรมความรู้ความเข้าใจเรื่องไชยา เป็นเอกสาร จัดตั้งศูนย์ข้อมูลด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมไชยา หรือจัดทำแผ่นพับร่วมกันขององค์กรท้องถิ่นเพื่อเผยแพร่ความรู้ของคนท้องถิ่นจากข้อมูลประสบการณ์เอง

3. ศักยภาพด้านความสามารถในการต้อนรับ ประเด็นความมีไมตรีจิตในฐานะเจ้าบ้าน และการแนะนำนักท่องเที่ยวในการปฏิบัติตนในแหล่งท่องเที่ยวสำคัญเชิงวัฒนธรรม อยู่ในระดับมาก ควรมีการส่งเสริมให้มีการท่องเที่ยวในอำเภอไชยามากขึ้นเพื่อให้คนไชยาได้มีโอกาสต้อนรับ และแสดงความเป็นเจ้าของบ้าน และได้แนะนำการปฏิบัติตนในแหล่งท่องเที่ยวสำคัญ เช่น สถานศึกษาในท้องถิ่น ควรจัดทัศนศึกษาเพื่อเพิ่มพูนความรู้นอกห้องเรียน และได้รู้จักชุมชนมหาวิทยาลัย ควรเสริมทักษะนักศึกษา โดยการนำนักศึกษาศึกษานอกสถานที่ อันเป็นโอกาสให้ชาวไชยา ได้แสดงออกถึงศักยภาพดังกล่าว และนักศึกษาได้เกิดการเรียนรู้ ในเรื่องประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรม หน่วยงานของรัฐและผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยวควรจัดนำนักท่องเที่ยวเข้ามาเยี่ยมชม เพื่อสร้างโอกาสให้กับชุมชนอำเภอไชยา

4. ศักยภาพด้านความสามารถในการจัดการท่องเที่ยวประเด็น การปฏิบัติตนเป็นเจ้าของบ้านที่ดีในการต้อนรับนักท่องเที่ยวต่างชาติอยู่ในระดับมาก ควร ส่งเสริมและหาแนวทางดังข้อ 3 เพื่อให้สอดคล้องกับการนำความสามารถในการเป็นเจ้าบ้านที่ดีมาใช้ได้

5. ปัจจัยส่วนบุคคล คือ สถานภาพสมรส อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา สถานภาพทางสังคม แตกต่างกัน ทำให้ศักยภาพด้านความรู้ ความเข้าใจ ในการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม แตกต่างกัน ตลอดจน ความสามารถในการต้อนรับ ด้านการจัดการท่องเที่ยวแตกต่างกัน ควร พิจารณาจำแนกตามปัจจัยต่าง ๆ เหล่านี้ ได้เหมาะสมเพื่อจะได้จัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการท่องเที่ยว ต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้อง

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยเรื่องการสำรวจศักยภาพของคนท้องถิ่นไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี ในการจัดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมศรีวิชัย ได้รับทุนอุดหนุนจากคณะวิทยาการจัดการมหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี ปีงบประมาณ 2551 ผู้วิจัยขอขอบคุณไว้ ณ โอกาสนี้

ขอบคุณผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สาโรช เนติธรรมกุล ดร.อินทวรรณนา เขยขึ้นสกุล และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ชลลดา เลื่อมใสสุข ขอขอบคุณชาวไชยาที่อนุเคราะห์ตอบแบบสอบถาม และผู้ที่เสียสละเวลาตอบแบบสอบถามและข้อสัมภาษณ์

ขอบคุณเป็นพิเศษ สำหรับ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. นันทวรรณ ช่างคิด ที่เป็นกำลังใจให้ งานวิจัยดำเนินไปได้ด้วยดี

เอกสารอ้างอิง

- สุวัฒน์ ตูลาธร. (2541) ศักยภาพชุมชนในการป้องกันการแพร่ระบาดของยาเสพติด ศึกษากรณีในชุมชนแห่งหนึ่งของอำเภอโคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี. ภาคนิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิตสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
- มณฑิรา ยืนนาน. (2544) ศักยภาพขององค์กรบริหารส่วนตำบลและประธานในการ ส่งเสริมและพัฒนาวัฒนธรรม : กรณีศึกษาตำบลบางตาเถร อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหาร ศาสตร์.

- วีรยา เขียมวิบูลย์. (2540) **ศักยภาพในการปฏิบัติงานของคณะกรรมการการบริหารส่วนตำบล**.ภาคนิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- ดารารัตน์ วรจิตตานนท์. (2542) **ศักยภาพองค์กรชุมชนในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ กรณีศึกษาแก่งหินเพิง อำเภอนาดี จังหวัดปราจีนบุรี**. สารนิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิตสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- วิวัฒน์ชัย บุญยศักดิ์. (2532) **ศักยภาพสำคัญอย่างไรต่อการท่องเที่ยว. จุลสารการท่องเที่ยว 8 (เมษายน – มิถุนายน) : 42**
- ทวิวงศ์ ศรีบุรี. (2538) **EIA : การวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม มูลนิธิโลกสีเขียว. กรุงเทพฯ :บริษัท มาย พับลิชชิ่ง.**
- ชัยอนันต์ สมุทวณิช. (2538) **การจัดการพัฒนาแบบองค์รวม. เสนอต่อสำนักงานคณะกรรมการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.**
- ชาติชาย ณ เชียงใหม่. (2543) **การบริหารการพัฒนาชนบทเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน.กรุงเทพฯ : 21 เซนจูรี่**
- นิคม วงศ์นันตา. (2548) **ศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวในชุมชนบ้านแม่สาใหม่ ตำบลโป่งแยง อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยแม่โจ้**
- วนิดา ฟ้าอรุณ. (2547) **ศักยภาพการจัดการการท่องเที่ยวของตำบลเบตง อำเภอเบตง จังหวัดยะลา. ภาคนิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.**
- จรีน ศิริ. (2549) **การพัฒนาศักยภาพชุมชนด้านการท่องเที่ยว โดยใช้วัฒนธรรมชุมชนเป็นฐานในการพัฒนา : กรณีชุมชนเมืองก๊อต อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยแม่โจ้**
- สุวีณา นิยมคำ. (2547) **ศักยภาพของชุมชนในการพัฒนาเวียงลอให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม. รายงานการค้นคว้าแบบอิสระเชิงวิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่**
- สุจิตราภา พันธวิไล และ วีรเทพ ชนไมตรี. (2550) **ศักยภาพและความต้องการในการวางแผนและจัดการการท่องเที่ยวของชุมชนในจังหวัดเชียงราย. โครงการธนาคารข้อมูลเพื่อการพัฒนาและจัดการการท่องเที่ยวเชิงพื้นที่อย่างยั่งยืน กลุ่มจังหวัดล้านนา เชียงราย มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง.**

- รพีพงศ์ อินต๊ะสีบ. (2550) **การศึกษาศักยภาพของชุมชน เพื่อการท่องเที่ยวชนบท : กรณีศึกษาชุมชนบ้านสามขา ตำบลหัวเสือ อำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง**. ศิลปะ-ศาสตร์มหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- ลำยอง ปลั่งกลาง และ วันทนา เนาว์วัน. (2551) **การศึกษาศักยภาพ และการมีส่วนร่วมของชุมชนในการส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม : กรณีศึกษาชุมชนไทย-มุสลิม จังหวัดพระนครศรีอยุธยา**. คณะวิทยาการจัดการ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา
- Longman. (1987) **Dictionary of Contemporary**. Eenglish. Harlow : Longman Press.
- Victoria Neufeldt. (1990) **Webster' s New World Dictionary**. New York : A Time Warner Company